

FEAD en de European Food Banks Federation

2019 Implementatierapport

Inhoud

1. FEAD en de European Food Banks Federation: een overzicht / pagina 1

2. Markante feiten
2019 FEAD / pagina 3

3. FEAD en de Europese federatie van voedselbanken in tijden van COVID-19 / pagina 8

1.

FEAD en de European Food Banks Federation: een overzicht

Het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (Fund for European Aid to the Most Deprived - FEAD) is opgericht in 2014 en heeft de ernstigste vormen van armoede in de EU aangepakt, zoals voedselgebrek, armoede onder kinderen en dakloosheid, met een totale toewijzing van €3,8 miljard (huidige prijzen) voor de programmaperiode 2014-2020. De EU levert een financiering tot maximaal 85%, die wordt aangevuld met eigen middelen van de lidstaten. Dit brengt de totale waarde van het fonds op ongeveer €4,5 miljard.

Lidstaten kunnen op twee manieren gebruik maken van het fonds:

- voor een operationeel programma voor voedsel- en/of materiële basisbijstand (OP I) en/of
- voor een operationeel programma rond sociale inclusie (OP II).¹

Drieëntwintig lidstaten hebben voor OP I gekozen, terwijl er vier opteerden voor OP II. Geen enkele lidstaat heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid voor beide soorten financiering. Het FEAD is het enige Europese fonds dat de meest ernstige vormen van armoede aanpakt en het heeft een cruciale bijdrage geleverd om in de basisbehoeften van de meest kwetsbare burgers te voorzien. Verder heeft FEAD, naast armoedebestrijding door middel van voedsel- en/of materiële basisbijstand, innovatie geïntroduceerd door aan lidstaten mogelijkheden te bieden om daadwerkelijke processen van sociale inclusie te activeren.

¹ Volgens het werkdokument van de diensten van de Commissie *Tussentijdse evaluatie van het fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen* (pag.7), kunnen de operationele programma's als volgt opgedeeld worden: OP I Voedsel: BE, BG, EE, ES, FI, FR, MT, PL, SL, UK, OP I Materiële basisbijstand: AT en OPI Voedsel en materiële basisbijstand: CY, CZ, EL, HR, IE, IT, LT, LU, LV, PT, RO, SK; OP II - Sociale inclusie: DE, DK, NL, SE.

² Europese Commissie, *werkdocument van de diensten van de Commissie: Tussentijdse evaluatie van het fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen*, 27 maart 2019

**12,7
miljoen**

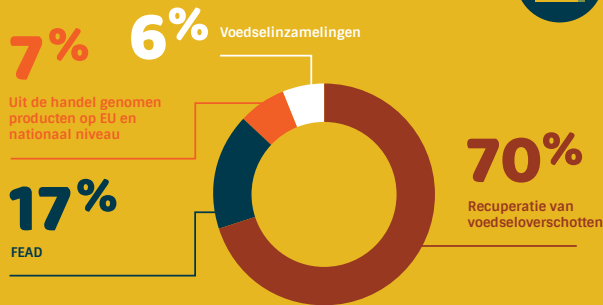
Tussen 2014 en 2017
zijn mensen door
FEAD gesteund

**1,3
miljoen**

Tussen 2014
en 2017 is
ton voedsel
verdeeld²

Sinds het fonds in werking is getreden, zijn enkele leden van de European Food Banks Federation (FEBA) betrokken geweest bij de implementatie van het fonds en hebben ze bijgedragen aan het verstrekken van voedsel en/of basisgoederen aan liefdadigheidsinstellingen die mensen in nood helpen. Hoewel de kerntaak van de leden van FEBA bestaat uit het voorkomen van voedselverspilling en het verminderen van voedselonzeekerheid door middel van terugwinning en verdeling van veilig en goed voedsel, in de plaats van het te bestemmen als voedselafval, vertegenwoordigt het **FEAD een aanvullende aanvoerbron, naast de voedseloverschotten die gerecupereerd worden in de voedselwaardeketen**, en ook voor andere kanalen zoals uit de handel genomen fruit en groente en voedsel dat verzameld wordt door individuele donaties.

Bronnen van voedsel dat gerecupereerd wordt door voedselbanken

9,5 miljoen

van de meest behoeftigen werden door het FEBA-netwerk in 2019 geholpen via

45.283

lokale partnerorganisaties dankzij de professionaliteit van

32.280

collega's (84% vrijwilligers) en de levering van

768.000

ton voedsel, waarvan 17% afkomstig van FEAD

Lees het FEBA-jaarverslag 2019!

Een klein fonds met een ambitieuze doelstelling

Het Fonds bevordert de sociale samenhang, versterkt de sociale inclusie en draagt daarmee uiteindelijk bij aan de uitbanning van de armoede in de Unie doordat het een bijdrage levert aan de verwezenlijking van de doelstelling van de Europa 2020- strategie om ten minste 20 miljoen minder mensen bloot te stellen aan het risico op armoede en sociale uitsluiting, en vormt een aanvulling op de structuurfondsen.

Het Fonds draagt bij tot de verwezenlijking van het specifieke doel van verlichting van de ergste vormen van armoede door het verstrekken van niet-financiële bijstand aan de meest behoeftigen: voedselhulp en/of fundamentele materiële bijstand en sociale-inclusieactiviteiten die gericht zijn op de sociale integratie van de meest behoeftigen³. Het fonds dient nationale initiatieven voor duurzame armoedebestrijding en sociale inclusie aan te vullen.

³ Verordening (EU) nr. 223/2014 van het Europees Parlement en van de Raad van 11 maart 2014 betreffende het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen, 11 maart 2014

2.

Markante feiten 2019 FEAD

Begin juli 2020 heeft FEBA, met het oog op het verzamelen van gegevens en informatie waarmee de impact van het FEAD aangetoond kan worden, een enquête over de implementatie van het FEAD in 2019 verstuurd aan de 12 leden die van het fonds hebben kunnen genieten: België, Estland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Litouwen, Polen, Portugal, Slowakije, Spanje en de Tsjechische Republiek.⁴

De enquête was met name gericht op de FEAD-campagne 2019 en de recente specifieke maatregelen tot wijziging van de FEAD-verordening om de COVID-19-gerelateerde uitdagingen het hoofd te bieden⁵. In dit rapport worden de antwoorden verzameld die bezorgd werden door 10 van de 12 FEBA-leden, die betrokken waren bij de implementatie van de FEAD.⁶

⁴ Wat Griekenland betreft, wordt gespecificeerd dat Food Bank Greece in 2019 53.193 kg FEAD-voedsel opsloten op verzoek van de gemeente Athene, maar het niet mochten herverdelen onder de aangesloten liefdadigheidsinstellingen.

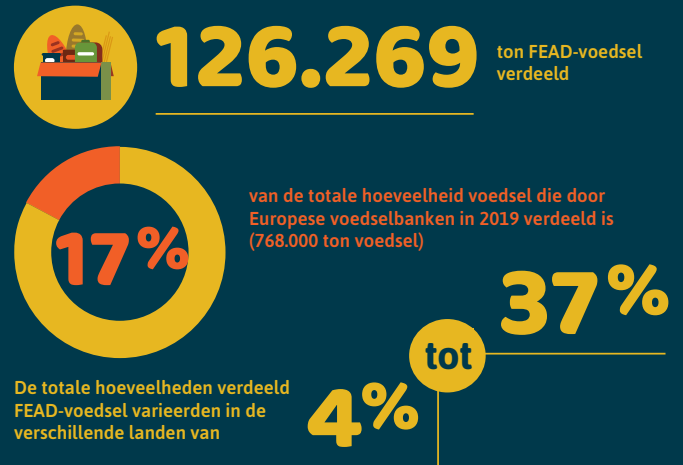
⁵ Verordening (EU) 2020/559 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2020 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 223/2014 wat de invoering van specifieke maatregelen voor de aanpak van de Covid-19-uitbraak betreft, 24 april 2020

⁶ Landen die de enquête beantwoord hebben: België, Estland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Litouwen, Portugal, Spanje en de Tsjechische Republiek. Geen antwoorden uit Polen en Slowakije

FEBA-leden ontvingen voedsel afkomstig van het FEAD en/of nationale fondsen/programma's. Dit zijn België, Estland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Litouwen, Polen, Portugal, Slowakije, Spanje en de Tsjechische Republiek.

Totale hoeveelheid voedsel afkomstig van FEAD voor de 12 FEBA-leden

10.048

lokale partnerorganisaties ontvingen voedsel en/of basisgoederen van het FEAD via FEBA-leden⁷

bijna
5 miljoen

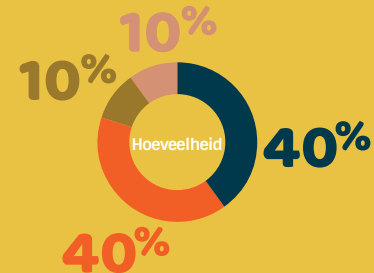
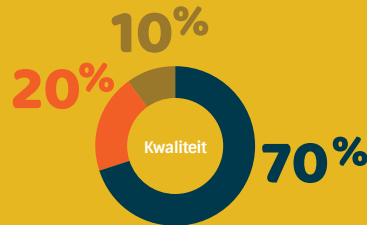
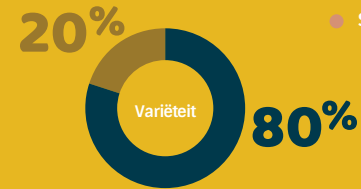

behoefden profiteerden van voedsel en/of basisgoederen van het FEAD, evenals voedsel afkomstig uit andere bronnen (bv. voedseloverschotten uit de toeleveringsketens, voedseldonaties via voedselinzamelingen, enz.)

Met betrekking tot **hoeveelheid, kwaliteit, variëteit, en voedingswaarde**, geven respondenten een positief oordeel over FEAD-voedsel. De verscheidenheid aan FEAD-voedsel varieerde van alledaagse basisgoederen zoals meel, pasta, rijst, suiker en vele anderen, tot ingeblikte en diegevroren producten zoals vlees, groenten en fruit, maar ook andere voedingsmiddelen zoals vers fruit en groenten, chocolade of koffie en thee.

Wat vindt u van het voedsel dat door FEAD verdeeld wordt?

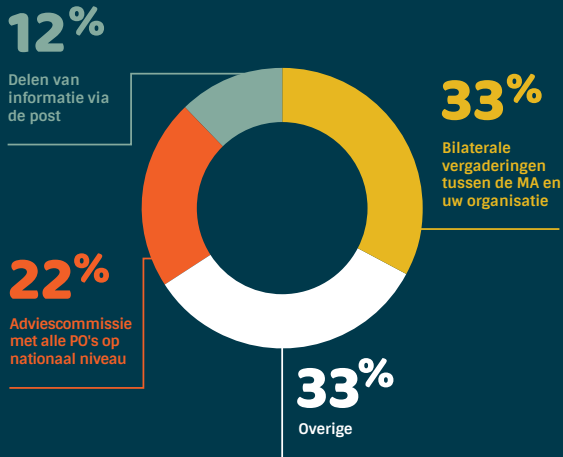
- Uitstekend
- Goed
- Redelijk
- Slecht

⁷ Antwoorden van 7 FEBA-leden: België, Estland, Frankrijk, Ierland, Italië, Spanje, Tsjechische Republiek

Op nationaal niveau wordt FEAD geïmplementeerd door bestuursautoriteiten (Managing Authorities - MA's) in samenwerking met een verscheidenheid aan partnerorganisaties (PO's) zoals FEBA-leden en andere maatschappelijke organisaties. Sommige vragen van de enquête richtten zich op de relatie tussen MA's en FEBA-leden, evenals op het onderwerp dat tijdens de vergaderingen besproken werd.

Hoe was uw organisatie betrokken bij de MA?

Welke onderwerpen werden tijdens de vergaderingen met de MA's en PO's behandeld?

Onvoldoende economische middelen om administratieve, transport- en opslagkosten te dekken die ten laste zijn van uw organisatie

80%

Problemen met opslag of logistiek

50%

Gebrek aan samenwerking met MA's

30%

Gebrek aan samenwerking met andere PO's

20%

Moelijkheden bij het verzamelen van gegevens over de implementatie van het programma

20%

Kwaliteitsproblemen met FEAD-voedsel

10%

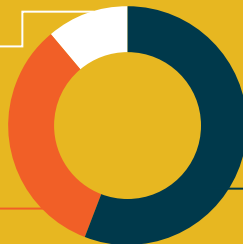
De enquête benadrukte enkele uitdagingen, zoals onvoldoende economische middelen om administratieve, transport- en opslagkosten te dekken die ten laste zijn van het FEBA-netwerk, werd als knelpunt vermeld door 80% van de respondenten, het gebrek aan opslagruimte of logistieke problemen werd vermeld door 50% van de respondenten, het gebrek aan samenwerking met bestuursautoriteiten door 30%, het gebrek aan samenwerking met andere partnerorganisaties en moeilijkheden in het verzamelen van gegevens door 20% en als laatste kwaliteitsproblemen met FEAD-voedsel door 10% van de respondenten.

Wat zijn de grootste uitdagingen?

11%

Planning van het programma

33%
Overige

56%
Selectie van de producten (voedsel en materiële hulp)

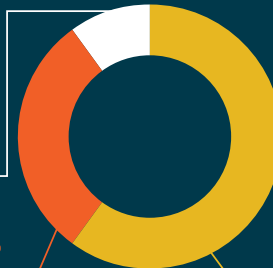
De bevindingen van de enquête tonen aan dat de FEAD een uiterst belangrijke impact heeft op de verdeling van voedsel door voedselbanken aan lokale, aangesloten partnerorganisaties en dat de afwezigheid ervan zeer belangrijke gevolgen zou hebben. Voor 60% van de respondenten zou de afwezigheid ervan leiden tot een afname in de activiteiten van 25-50%, voor 30% zou het leiden tot een afname van 10-25%.

Wat zouden naar uw mening de mogelijke gevolgen zijn van de afwezigheid van FEAD voor de activiteiten van uw organisatie?

10%

De organisatie zou zonder problemen verder kunnen gaan

30%
Een afname tot 25%

60%
Een afname tot 50%

De enquête benadrukte de volgende positieve aspecten van FEAD

80%

van de respondenten vindt dat de beschikbaarheid van FEAD het aanpakken van de behoeften van lokale partnerorganisaties faciliteert

90%

van de respondenten geeft aan dat FEAD een positieve impact heeft op het dieet (kwantiteit en variëteit van de producten) van de meest behoeftigen

70%

van de respondenten geeft aan dat de beschikbaarheid van FEAD economische en niet-economische middelen vrijmaakt die toegewezen kunnen worden aan andere sociale inclusie-activiteiten voor de meest behoeftigen (bv. gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting, werkgelegenheid, enz.)

70%

van de respondenten is van mening dat FEAD de lokale partnerorganisaties en de uiteindelijke begunstigen betreft bij trajecten op weg naar sociale inclusie (sociale vaardigheden, opleiding, zoeken van een job, enz.)

80%

van de respondenten is van mening dat FEAD de mogelijkheden faciliteert om samenwerking te bewerkstelligen tussen hun organisatie en andere lokale partnerorganisaties

90%

van de respondenten vindt dat FEAD de samenwerking tussen hun organisatie en het terrein faciliteert (bv. sociale diensten, lokale overheden, enz.)

70%

van de respondenten vindt dat FEAD een bijdrage levert om de lokale partnerorganisaties en de uiteindelijke begunstigen een onderdeel van de lokale samenleving te laten zijn

60%

van de respondenten geeft aan dat ze met FEAD het idee hebben dat Europese instellingen dichter aan de zijde staan van hun organisaties en van de meest behoeftigen in Europa

3.

FEAD en de Europese federatie van voedselbanken in tijden van COVID-19

COVID-19 heeft de rol van de leden van de European Food Banks Federation in de schijnwerpers gezet. Ze tonen met hun dagelijkse toewijding en vastberadenheid aan veerkrachtig en een betrouwbare partner te zijn voor liefdadigheidsinstellingen die behoeftigen helpen.

Volgens een gezamenlijke verklaring van de Internationale arbeidsorganisatie, de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties, het Internationale fonds voor landbouwontwikkeling en de Wereldgezondheidsorganisatie:

”

De economische en sociale ontwrichting die veroorzaakt wordt door de pandemie is verwoestend: tientallen miljoenen mensen lopen het risico in extreme armoede te vervallen, terwijl het aantal ondervoede mensen, momenteel geschat op bijna

690 miljoen mensen, tegen het einde van het jaar zou kunnen toenemen met 132 miljoen.⁸

⁸ IAO, FAO, IFAD en WHO, Joint Statement Impact of COVID-19 on people's livelihoods, their health and our food systems, 13 oktober 2020

Dit gebeurt ook in Europa. Ons laatste verslag European Food Banks today: commitment, creativity, and openness to change (Europese voedselbanken vandaag: inzet, creativiteit en openheid voor verandering), gepubliceerd in september 2020, benadrukt een

30%

toename in voedselvraag afkomstig van nieuwe doelwitten van armoede: werklozen, families met kinderen en ouderen die alleen wonen

Lees het verslag "European Food Banks today: commitment, creativity, and openness to change"

Met betrekking tot de ondersteuning door FEAD benadrukten respondenten dat **een van de grootste uitdagingen bestaat uit de moeilijkheid om een groter aantal hulpverzoeken te verwerken**, met name door liefdadigheidsinstellingen.

Als voorbeeld noemen we de Federación Española de Bancos de Alimentos (FESBAL), die een toename van 19% in het aantal begunstigten te verwerken kreeg, terwijl tegelijkertijd de hoeveelheid voedsel die door het programma verdeeld werd afnam met 8% ten opzichte van vorig jaar.

Sommige van onze leden hebben de moeilijkheid benadrukt om een grotere hoeveelheid voedsel te verwerken, met name met betrekking tot logistiek en beschikbare ruimte in magazijnen.

Verder waren er minder vrijwilligers beschikbaar, terwijl de activiteiten aanzienlijk toenamen, met name tijdens de lockdowns.

De meeste van onze leden moesten zich snel aanpassen aan de nieuwe situatie, waarbij tekorten ontstonden aan voedsel, uitrusting, opslagcapaciteit en vrijwilligers en nieuwe, wendbare manieren gevonden moesten worden om voedsel veilig en snel aan lokale partnerorganisaties te kunnen leveren.

80% van de respondenten gaf ten slotte aan dat COVID-19 hun dagelijkse activiteiten met betrekking tot het FEAD heeft beïnvloed.

Tegelijkertijd benadrukte 90% van de respondenten dat de aanvullende FEAD-verordening (EU) nr. 223/2014⁹ waarin specifieke maatregelen werden geïntroduceerd om de uitbraak van COVID-19 het hoofd te bieden, de dagelijkse activiteiten van het FEAD niet heeft beïnvloed.

Sinds het begin van de pandemie tot heden blijven de leden van de European Food Banks Federation de behoeften ondersteunen van liefdadigheidsinstellingen die de meest behoeftigen helpen.

Toen het FEAD in 2014 werd opgericht, heeft de Europese Unie een sterke solidariteit en de wens getoond om zorg te dragen voor de meest kwetsbare burgers, door het activeren van een uitgebreid netwerk van solidariteit, met betrokkenheid van publieke autoriteiten, sociale diensten en maatschappelijke organisaties. Het is vandaag de dag uiterst belangrijk dat de Europese Unie krachtig optreedt en haar engagement toont voor de zorg aan de meest behoeftigen, ook na 2020.

⁹ Verordening (EU) 2020/559 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2020 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 223/2014 wat de invoering van specifieke maatregelen voor de aanpak van de Covid-19-uitbraak betreft, 24 april 2020

European Food Banks Federation asbl – FEBA

Chaussée de Louvain 775
Brussel 1140, België

+32 2 538 94 50

info@eurofoodbank.org

@EuroFoodBanks

@EuroFoodBanks

eurofoodbanks

European Food Banks Federation

eurofoodbanks

eurofoodbank.org

Gepubliceerd in 2020, Brussel.

© FEBA. Alle rechten voorbehouden. Elke gedeeltelijk of volledige reproductie van deze informatie, moet melding maken van de titel, en FEBA en haar leden vermelden als eigenaar van het auteursrecht.

Deze publicatie heeft financiële ondersteuning ontvangen van het programma van de Europese Unie voor werkgelegenheid en sociale innovatie (European Union Programme for Employment and Social Innovation - Easi) (2014-2020). Meer informatie kunt u vinden op: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=nl>. De meningen vermeld in deze publicatie komen niet noodzakelijkerwijs overeen met het officiële standpunt van de Europese Commissie.